

Griekenland: onbillijke aanpassing?

2012/26

1110612012

MENSEN

WELVAART

BESCHERMING

Etienne de Callatay

Senior fellow Itinera Institute

Achter de daling van het bruto binnenlands product (bbp) van Griekenland gaat een aanzienlijk inkomensverlies van de lokale bevolking schuil. Sinds het uitbreken van de crisis zou het loon van de werknemers met gemiddeld meer dan 20% in reële termen gedaald zijn. Het is dus onterecht om te denken dat er in Griekenland geen aanpassingen gebeuren, maar een aanpassing van die omvang lijkt wel zeer onrechtvaardig. Bovendien is het moeilijk om iets duurzaam op te bouwen op een gevoel van onrechtvaardigheid. Moeten we daarom de voorwaarden voor het toekennen van buitenlandse steun niet langer verstrengen of moeten we zelfs overwegen om ze te versoepelen?

Niemand wint bij een vicieuze cirkel van bezuinigingen die de potentiële groei van de economie beperken of, een idee van een heel andere orde, bezuinigingen die extremisten aan de macht brengen of de kolonels uit de kazernes drijven. Zijn we nu zover? Het is moeilijk te voorspellen hoe het Griekse politieke landschap zich zal ontwikkelen, maar de volgende sociaal-economische fac-

toren kunnen helpen om zich een mening te vormen.

Vooreerst is de koopkracht van de loontrekkenden in Griekenland sinds 2009 wel degelijk dramatisch naar beneden gegaan. Toch ligt ze nu nog altijd hoger dan voor de invoering van de monetaire unie. Sterker nog, ondanks de recente daling is de koopkracht in Griekenland sinds het einde van

“

Bovendien is het moeilijk om iets duurzaam op te bouwen op een gevoel van onrechtvaardigheid.

de jaren negentig meer gestegen dan het Europese gemiddelde. Volgens een Engels gezegde is het moeilijker om een hond zijn bot te ontnemen dan om het hem niet te geven. Dat doet begrijpen dat de recente daling van werkgelegenheid en lonen tot negatieve gevoelens kunnen leiden. Daarom hoeven we nog niet te denken dat de bevolking honger lijdt wegens de besparingen.

”

Tweede argument. De uitstap uit de monetaire unie is niet noodzakelijk een juistere weg dan besparingen, waarbij we de juridische en technische moeilijkheden en de kans op besmetting van de rest van de eurozone buiten beschouwing laten. De lonen verlagen, de arbeidsduur verhogen, het aantal ambtenaren verminderen, de btw optrekken of in de overheidsuitgaven snijden, dat zijn geen sympathieke maatregelen. Toch mogen ze genomen worden, in tegenstelling tot een devaluatie waarvan de gevolgen doen vrezen voor de koopkracht van bijvoorbeeld de gepensioneerden.

Ten slotte, besparingen zijn maar aanvaardbaar als de lasten gelijkmatig verdeeld worden. Het is moeilijker om een fraudeur zijn belastingen te doen betalen dan om

het bedrag van de pensioenen te verlagen. De hoogdringende situatie zette aan tot maatregelen die snel resultaat moesten opleveren, maar die niet de meest rechtvaardige of effectieve waren. Direct ingrijpen heeft als voordeel dat het een schok teweegbrengt, maar wat echt nodig is zijn structurele hervormingen, zoals de fraude bestrijden, de privileges wegwerken en de juiste aansporingen geven dankzij fiscale hervormingen, vriendjespolitiek en corrupt kapitalisme uitroeien, de werking van het onderwijs en de overheid efficiënter maken. Er moet een dubbele correctie gebeuren. Vooreerst moet opnieuw een evenwichtige strategie gevoerd worden, met een betere spreiding van de budgettaire bezuinigingen en tegelijkertijd krachtiger hervormingsplannen. Vervolgens moet het buitenlands dictaat de instemming krijgen van een bevolking die zich bewust is van de onrechtvaardigheden en weet dat een status-quo tot een patstelling leidt.

Zonder cynisch te willen zijn, durven we te stellen dat het beter is om vandaag geboren te worden in Athene dan vijf jaar geleden. Misschien is de wieg minder goed, maar men heeft veel meer kans om volwassen te worden in een land dat goed werkt op het

vlak van politieke ethiek, fiscale
rechtvaardigheid en economische
efficiëntie.

Verscheen in De Tijd op 9 juni
2012

Voor duurzame economische groei
en sociale bescherming.